

Таким чином, організація та ведення бухгалтерського обліку є важливою складовою діяльності банку, яка спрямована на забезпечення всезростаючих інформаційних потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів та характеризується певними особливостями.

Література

1. Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України, затверджене постановою Правління Національного банку України від 30 грудня 1998 р. N 566 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG3349.html.
2. Кіндрацька Л. Бухгалтерський облік в управлінні банком / Л. Кіндрацька // Вісник Національного банку України. – 2007. – № 7. – С. 49-51.
3. ЗУ “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р., № 996-XIV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. ЗУ “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р., № 2121-III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
5. Ричаківська В. Розвиток методології бухгалтерського обліку в банках України / В. Ричаківська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 11. – С. 32-42.
6. Лобозинська С.М. Облік і аудит у банку: навч. посіб. / С.М. Лобозинська. – К.: Знання, 2007. – 630 с.

УДК 657 : 658.783

Надія Мельник,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Вікторія Твердохліб,
асистент кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаніка”
м. Івано-Франківськ

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОЦІНКИ ВИБУТТЯ ЗАПАСІВ ЗА МЕТОДОМ ЦІНИ ПРОДАЖУ

Підприємства всіх галузей економіки у своїй господарській діяльності використовують запаси, які, як частина групи матеріальних ресурсів, займають важливе місце у структурі витрат виробництва. Оскільки вони є основою формування собівартості продукції, то в умовах конкуренції суб'єкти господарювання змушені шукати шляхи зниження останньої. Одним із резервів може бути підвищення ефективності використання запасів та їх оцінка. Особливе значення має ведення обліку вибуття запасів, адже від вибору методу залежить об'єктивність усієї бухгалтерської інформації.

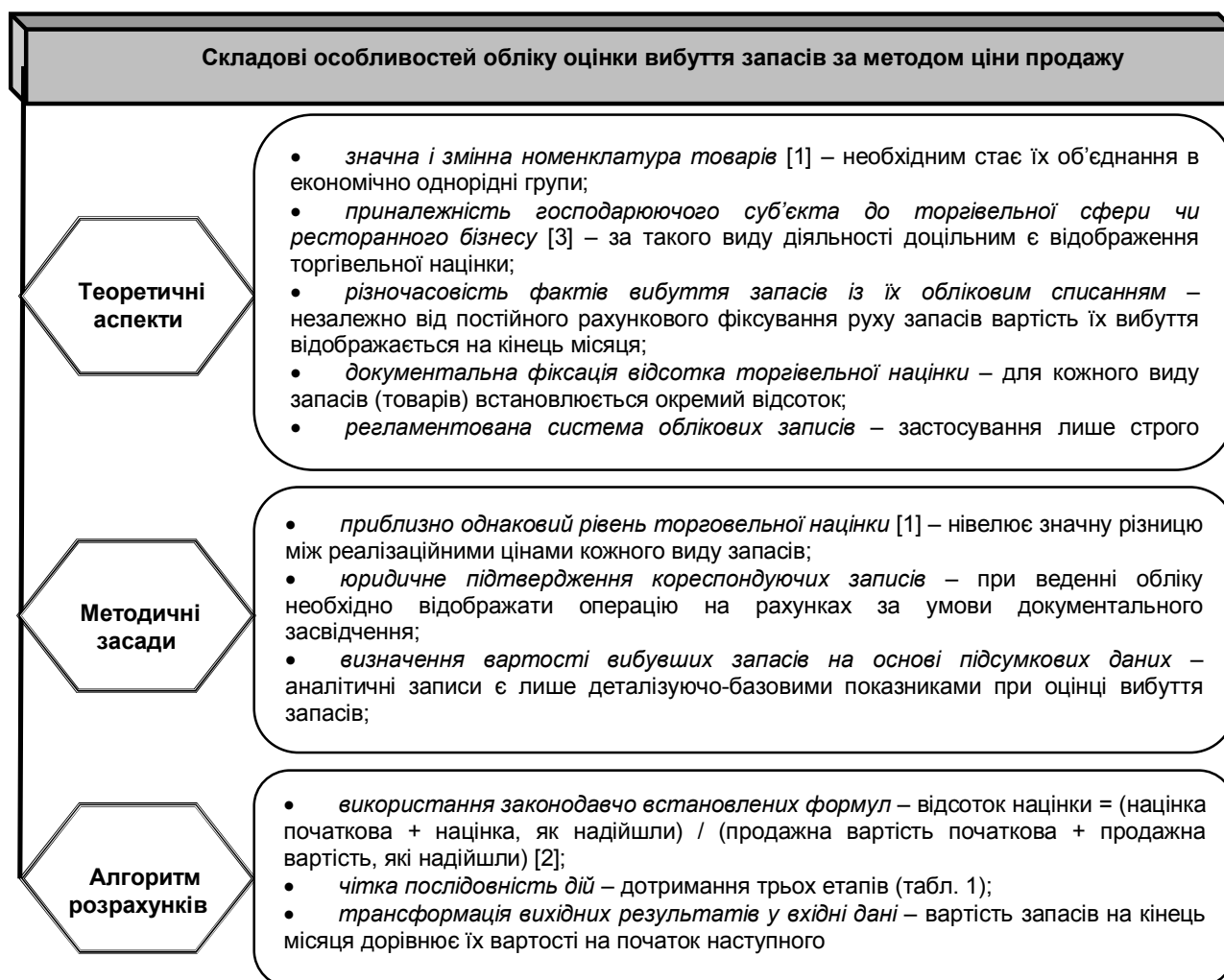
При відпуску запасів у реалізацію їх оцінюють за методом ціни продажу, який базується на застосуванні середнього проценту торговельної націнки [1].

Особливості обліку оцінки вибуття запасів за методом ціни продажу можна досліджувати в контексті трьох складових (рис. 1):

- *теоретичних аспектів*, що визначають необхідні умови пов'язані з застосуванням даного методу;
- *методичних засад*, як законодавчо-регульованих постулатів із практичного облікового відображення оцінки вибуття запасів;
- *алгоритму розрахунків*, що представлений наглядно у табл. 1.

Основною особливістю оцінки вибуття запасів за методом ціни продажу є включення торгової націнки до первісної вартості закуплених для подальшого продажу в роздріб товарів. Її обліковують на контраktivному рахунку 285 [2], який в кореспонденції з рахунком 282 коригує продажну вартість до рівня первісної (собівартості).

Це не суперечить вимогам П(С)БО 9 і МСФЗ 2 щодо оцінки запасів на дату балансу за найменшою з двох вартостей: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації [3].

Джерело: власна розробка.

Рис. 1. Особливості обліку оцінки вибуття запасів за методом ціни продажу.

Алгоритм розрахунків (табл. 1) передбачає три взаємозмінні та взаємодоповнюючі етапи, кожен із яких формують послідовність математичних обчислень та облікових записів.

Таблиця 1

Алгоритм оцінки вибуття запасів на цінами продажу в системі рахунків обліку

№ п/п	Зміст показника, що визначається	Розрахунок відповідно до змісту показника	Кореспонденції	
			дебет	кредит
1.	Етап надходження товарів			
1.1.	собівартість придбання	кількість * ціна	282	631
1.2.	ПДВ (податковий кредит)	собівартість придбання * ставка ПДВ	641	631
1.3.	плата постачальнику	собівартість придбання + сума ПДВ	631	311
1.4.	торгова націнка	собівартість придбання * сума ПДВ * % торгової націнки – собівартість придбання	282	285
1.5.	продажна вартість	собівартість придбання + торгова націнка	x	x
2.	Етап вибуття товарів			
2.1.	ціна	(продажна вартість початкового залишу + продажна вартість, які надійшли) / (кількість початкового залишку + кількість, які надійшли)	x	x
2.2.	продажна вартість	кількість * ціна	361	702
2.3.	ПДВ (податкове зобов'язання)	продажна вартість * 120 / 20	702	641
2.4.	собівартість	продажна вартість – націнка	902	282

2.5.	націнка	продажна вартість * % націнки*	285	282
або				
2.4.	продажна вартість	продажна вартість	902	282
2.5.	націнка	продажна вартість * % націнки	285	902
3.	Кінцевий залишок товарів			
3.1.	кількість	кількість початкового залишку + кількість, які надійшли – кількість, які вибули	x	X
3.2.	продажна вартість	продажна вартість початкового залишку + продажна вартість, які надійшли – продажна вартість, які вибули	x	X
3.3.	націнка	націнка початкового залишку + націнка, які надійшли – націнка, які вибули	x	X
3.4.	собівартість	продажна вартість – націнка	x	X

Джерело: розроблено на основі [2].

Доцільність врахування при оцінці вибуття запасів за методом ціни продажу вищенаведених особливостей їх обліку підтверджується тим, що це нівелюватиме виникнення ситуацій (через застосування середнього відсотка торгової націнки) щодо відображення у балансі собівартості залишку товарів, який суттєво відрізняється від їх реальної вартості.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку у 9 “Запаси” затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. за № 246 [Електронний ресурс] // Режим доступу : www.rada.gov.ua
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 [Електронний ресурс] // Режим доступу : www.minfin.gov.ua/
3. Бузак Н. Оцінка товарних запасів як елемент облікової політики торговельного підприємства [Електронний ресурс] // Режим доступу : www.nbuv.gov.ua

УДК 658.5

Надія Шкроміда,
к.е.н., викладач кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника”
м. Івано-Франківськ

АНАЛІЗ ІНТЕНСИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОМПОНЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

З метою всебічного охоплення і дослідження економічного потенціалу та його компонентів вітчизняних підприємств, вважаємо, необхідно застосовувати правильно розроблену систему аналітичних показників, які в сукупності дозволяють охарактеризувати наявність, склад, розміщення і рівень використання кожної складової. Тобто на основі такого підходу є можливість вивчити структуру досліджуваного об'єкта, виявити закономірності змін у динаміці та простежити взаємозв'язок між ними.

Відомо, для досягнення максимального результату нарощення і зміцнення економічного потенціалу суб'єкта господарювання в сучасних умовах є вибір інтенсивного способу (шляху) розвитку його компонентів, що передбачає якісні зміни та раціональні перетворення у процесі їхнього функціонування. Тобто в умовах обмеженості ресурсів економічний потенціал підприємства необхідно нагромаджувати за рахунок підвищення ефективності використання наявних його компонентів.

Вважаємо, вказана ознака відіграє значущу роль у процесі зміцнення економічного потенціалу виробничих підприємств. Тому, з метою всебічного охоплення запропоновано у процесі оцінювання досліджуваного об'єкта розрахувати коефіцієнт інтенсивності формування економічного потенціалу підприємства. Наглядно він виражає співвідношення зміни ефективності використання компонентів до зміни їх наявності, руху та розміщення. Іншими словами, коефіцієнт інтенсивності формування економічного потенціалу підприємства показує відношення якісних змін до кількісних у процесі його формування між відповідними звітними датами.